

Broj:18/03.2-44- 20/12
Tuzla, 10.01.2012. godine

INFORMACIJA

o ostvarenim rezultatima deminiranja i uništavanja neeksplozivnih ubojitih sredstava na području Tuzlanskog kantona u 2011. godini

I U V O D

Zakonom o zaštiti ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća („Službene novine Federacije BiH“, broj: 39/03, 22/06 i 43/10) u členu 48. propisano je da je: zaštita od neeksplozivnih ubojitih sredstava, kao jedna od 15 mjera zaštite i spašavanja.

Članom 86. navedenog Zakona precizirano je na šta se odnosi navedena odredba:

1. Zaštita od neeksplozivnih ubojitih sredstava (u daljnjem tekstu: NUS-a) je mjera koja se sastoji u pronalaganju, otkrivanju, označavanju, iskopavanju, prenošenju, utovaru, prevoženju, istovaru, privremenom skladištenju, deaktiviranju i uništavanju NUS-a, na svim područjima na kojima se nalaze ta sredstva.

2. Poslove koji se odnose na problematiku uklanjanja mina i NUS-a, vrše jedinice civilne zaštite za uklanjanje mina i NUS-a (u daljnjem tekstu: timovi za deminiranje) na način regulisan Zakonom o deminiranju u Bosni i Hercegovini ("Službeni glasnik BiH", broj 5/02) i Standardom za uklanjanje mina i NUS-a u Bosni i Hercegovini (u daljnjem tekstu: Standardi BiH) i Standardnim operativnim procedurama uklanjanja i uništavanja NUS-a, koje donosi direktor Federalne uprave.

3. Mjere zaštite od NUS-a, iz stava 1. ovog člana, ne odnose se na sledeća sredstva:

- neeksplozivne diverzantsko-terorističke naprave koje su predmetom krivičnog djela ili prekršaja i spadaju u isključivu nadležnost organa unutarnjih poslova;
- potrebe Oružanih snaga BiH u postupku uklanjanja i uništavanja upotrijebljenih, a neeksplozivnih ubojitih sredstava za vrijeme i poslije obuke i vježbi njezinih pripadnika, kao i NUS-a kojem je istekao rok upotrebe ili je nepouzdan pa ga treba uništiti;
- otpadne tvari u proizvodnji naoružanja i vojne opreme privrednih društava koja se bave tim poslom.

Također je u članu 199. stav 2. propisano:

„Za vršenje koordinacije poslova u oblasti deminiranja i uklanjanja NUS-a u kantonima i općinama nadležni su organi uprave za civilnu zaštitu i općinske službe civilne zaštite“.

U skladu sa nevedenim zakonskim obavezama, Kantonalna uprava civilne zaštite je vršila koordinaciju poslova u oblasti deminiranja i uklanjanja NUS-a na području Tuzlanskog kantona.

Polazna osnova za realizaciju zadataka iz oblasti deminiranja bila je Lista prioriteta deminiranja na području Tuzlanskog kantona za 2011. godinu, koju su na osnovu ulaznih podataka Regionalnog ureda BHMAC-a u Tuzli, uradili Kantonalni koordinator i općinski koordinatori deminiranja Tuzlanskog kantona na koju je dala saglasnost Vlada Tuzlanskog kantona Zaključkom broj: 02/1-44-9044/11 od 04.03.2011. godine.

Realizacija zadataka na uklanjanju NUS-a obavljena je na osnovu prijave građana preko općinskih službi civilne zaštite i MUP-a..

II OSTVARENI REZULTATI

1. Deminiranje (čišćenje i tehničko izviđanje)

Na realizaciji projekata, u toku 2011. godine, na poslovima deminiranja, pored tima civilne zaštite i deminerskih timova OS BiH, bilježimo pojačan angažman i drugih domaćih i stranih kompanija i organizacija kao što su: HO „Pro Vita”, „C.I.D.C.“, „NPA”, UG „Demira”, „Doking”, „UEM“, „IVŠA“ i dr.

Sufinansirano deminiranje na području TK

Tokom izvještajnog perioda realizirani su projekti deminiranja za koje je **Ugovor** o sufinansiranju potpisani tokom 2010. godine. Udruživanjem vlastitih sredstava (općina i kanton) i sredstava Međunarodnog fonda ITF omogućeno je realiziranje projekata deminiranja, na području općina: Banovići, Kalesija, Lukavac, Sapna i Tuzla. Na ovaj način deminirana je površina terena od 149.004,00 m² za što je lokalna zajednica uložila 118.779,57 KM, a Vlada SAD, preko ITF-a 184.841,13 KM.

Drugi Ugovor je realiziran preko HO Pro Vita Mostar koja je dobila sredstva od Evropske Komisije i zadaću da ih implementira na području BiH. Zahvaljujući ovim sredstvima obavljeno je deminiranje na dva projekta (Banovići i Kalesija) u ukupnoj površini od 144.618,00 m². Za finansiranje ovih projekata lokalna zajednica je uložila 42.935,40 KM, a EK 246.300,60 KM.

Treći Ugovor je realiziran na temelju doniranih sredstava od strane Vlade Japana i to na području općine Lukavac za deminiranje 146.564,00 m² i Petrovo (RS) i 202.869,00 m².

Generalno se može reći da je zahvaljujući dodatnom angažmanu svih subjekta uključenih u proces deminiranja ove godine ostvaren rekordan rezultat na polju deminiranja i velike površine su stavljene na raspolaganje lokalnim zajednicama na sigurno korištenje.

Red. broj	ID DEM	Lokacija-naziv projekta	Općina	PM akcija	Površina u radu /m ² /	Izvođač	Početak radova	Završ. radova	Ukupno završeno/m ²
1.	12976	D.Skipovac šuma Gušta 1.	Gračanica	Čišćenj	0	CIDC	03.12.10.	12.01.11.	20.831,58
2.	12968	Luke 1.	Teočak	T I	0	Ivša	04.11.10.	17.01.11.	101.457,00
3.	12750	MZ Treštenica 2C	Banovići	T I	88.869,29	OS BiH	14.03.11.		0
4.	12935	Tramošnica - Visivi 2.	Gradačac	T I	0	OS BiH	14.03.11.	10.06.11.	152.854,45
5.	12974	LZ Turić-Duge njive,	Gradačac	Čišćenj	0	UEM	23.03.11.	08.04.11.	39.640,00
6.	12418	Bajkovicva-Pravosl.groblj.	Sapna	T I	0	FU/KUCZ	04.04.11.	02.06.11.	15.868,07
7.	13022	Markovići - Memići 4.	Kalesija	T I	0	ProVita	06.04.11.	25.05.11.	48.220,00
8.	13002	LZ Turić - Taborište	Gradačac	T I	0	UEM	08.04.11.	28.04.11.	14.217,61
9.	12975	Kojići-okučnice 2.	Gračanica	T I	0	CIDC	11.04.11.	10.05.11.	74.468,44
10.	12979	Kojići	Gračanica	T I	0	CIDC	11.04.11.	01.06.11.	76.753,00
11.	12978	Skipovac-Brdani 5.	Gračanica	T I	0	CIDC	11.04.11.	29.04.11.	32.493,00
12.	13003	LZ Turić - Topolovače	Gradačac	Čišćenj	0	UEM	21.04.11.	18.05.11.	15.140,67
13.	13039	LZ Turić, Ravne njive-Prv.	Gradačac	T I	0	UEM	10.05.11.	14.06.11.	75.000,00
14.	13023	Ada Bare	Banovići	T I	0	Provita	11.05.11.	04.08.11.	96.398,00
15.	13045	LZ Turić Liporašće, D. njive	Gradačac	T I	0	OS BiH	19.05.11.	06.10.11.	117.598,00
16.	13047	LK Cerik-Đurići	Lukavac	T I	0	DOKING	26.05.11.	07.07.11.	73.912,00
17.	13052	MZ Orahovica, zas.Strojna	Lukavac	Čišćenj	0	FU/KUCZ	09.06.11.	14.07.11.	3.916,00
18.	13037	Kovačevića Brijeg 1C	Sapna	Čišćenj	0	C.I.D.-C.	09.06.11.	01.07.11.	7.554,00
19.	13038	Seona Greben S. jezero	Banovići	T I	0	C.I.D.C.	09.06.11.	17.06.11.	9.997,00
20.	13029	Mehmedovići Hemlijaši 1.	Kalesija	T I	0	C.D.D.C.	10.06.11.	12.07.11.	36.675,00
21.	13070	Spreča Bokovi 1.	Lukavac	T I	0	NN IVŠA	23.06.11.	28.07.11.	59.505,00
22.	13026	Vijenac Stambene 2.	Lukavac	T I	0	C.I.D.C.	28.06.11.	15.07.11.	10.203,00
23.	13069	Spreča Bokovi 2.	Lukavac	T I	0	NN IVŠA	29.06.11.	28.07.11.	64.208,00
24.	13071	Handelići Sejdinovac	Sapna	Čišćenj	0	C.I.D.C.	30.06.11.	29.07.11.	5.618,00
25.	13035	Vijenac Stambene, odmaral.	Lukavac	Čišćenj	0	C.I.D.C.	30.06.11.	04.08.11.	11.856,00
26.	13077	Kovačica Površ. lok.vodov.	Tuzla	T I	0	C.I.D.C.	12.07.11.	28.07.11.	6.839,00
27.	13082	Pelemiši 2.	Kladanj	T I	0	C.I.D.C.	15.07.11.	10.08.11.	9.703,00
28.	13089	LZ Turić, Konačište	Gradačac	T I	0	NPA	20.07.11.	29.09.11.	35.406,00
29.	13073	MZ Sižje-Spreča, izvor Sišk	Lukavac	Čišćenj	0	IVŠA/Detekt	20.07.11.	14.09.11.	19.729,79
30.	13084	Kovačica, okučnica	Tuzla	T I	0	C.I.D.C.	27.07.11.	17.08.11.	15.296,00
31.	13083	Spreča Krtova 1A	Lukavac	T I	0	Detektor	27.07.11.	09.08.11.	14.228,00
32.	13088	Spreča Krtova 1.	Lukavac	T I	0	Detektor	27.07.11.	09.08.11.	9.398,00
33.	13075	Put Brijeznica, Grabov Gaj	Gradačac	Čišćenj	0	FU/KUCZ	01.08.11.	28.10.11.	4.331,00
34.	13092	Lendići-Čolin potok	Gračanica	T I	0	C.I.D.C.	01.08.11.	17.08.11.	30.847,00

35.	13102	LK Cerik - Grebici	Lukavac	T I	0	Stop mines	04.08.11.	23.09.11	87.254,00
36.	13085	Đukići	Gradačac	T I	0	OS BiH	08.08.11.	17.11.11	24.344,00
37.	13093	Spreča Viseći most	Lukavac	T I	0	Detektor	09.08.11.	13.09.11.	12.831,00
38.	13094	Spreča Bulina brana	Lukavac	T I	0	Detektor	09.08.11.	13.09.11.	13.221,00
39.	13101	LK cerik Grabici 1.	Lukavac	Čišćenj	0	Stop mines	15.08.11	23.09.11.	35.119,00
40.	13064	LZ Turić Topolovače 1.	Gradačac	TI	0	Doking	17.08.11.	27.10.11.	90.302,00
41.	13097	Spreča – Berkovica	Lukavac	T I	0	Detektor	01.09.11.	14.09.11	11.199,00
42.	13117	Porebrice 5.	Gradačac	T I	0	NN IVŠA	15.09.11.	14.10.11.	97.606,00
43.	13123	Lendići	Gračanica	T I	0	NN IVŠA	22.09.11	10.11.11	76.033,00
44.	13140	Kapavac 2.	Čelić	Čišćenj	0	FU/KUCZ	31.10.11.	11.11.11	703,19
45.	13154	VB Ljubače	Živinice	Čišćenj	0	FU/KUCZ	14.11.11.	22.11.11.	251,00
					88.869,29	Ukupno: 1.847.894,09			1.759.024,8

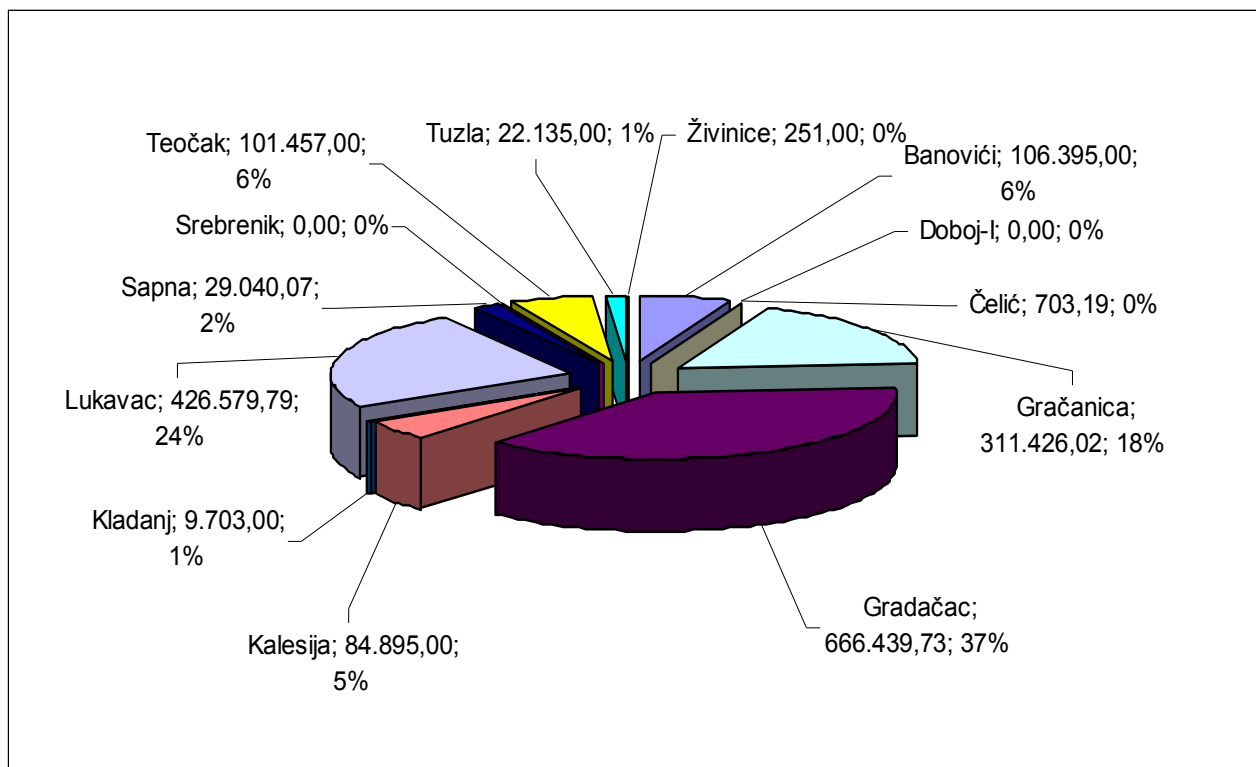
Tabela broj 1: Pregled deminiranih projekata na području TK u 2011. godini

Tokom deminerske sezone 2011. okončano je 45 projekata i deminirane su površine od:

Metoda rada-deminiranja	Broj projekata	Deminirana površina /m ² /
čišćenje	12	164.690,23
tehničko izviđanje	33	1.594.334,57
Ukupno:	45	1.759.024,80

Tabela broj 2: Broj realiziranih projekta po metodi rada sa ukupno deminiranim površinama

Kada je u pitanju ostvareni rezultat deminiranja po općinama može se konstatirati, da kao i prošlih nekoliko godina, najintenzivniji radovi su bili na području općine Gradačac. Međutim, od posebnog značaja je činjenica da su ove godine okončani svi projekti duž desne obale rijeke Spreče u općinama Lukavac i Gračanica te omogućeno da se priđe regulaciji rijeke Spreče i sigurnom obavljanju poljoprivrednih radova. Nažalost, ostalo je još nedeminiranih projekata-prostora sa lijeve strane rijeke Spreče što još uvijek predstavlja određenu opasnost i za korisnika sa desne strane obale.

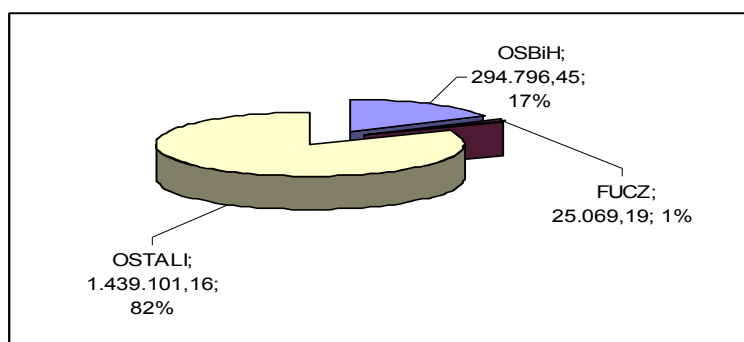
Grafikon broj 1: Pregled deminiranih površine po općinama TK u 2011. godini
(Ukupno deminirano: 1.759.024,8 m²)

Za deminersku sezonu 2011. posebno je karakteristično da je, zahvaljujući aktivnijem uključivanju domaćih organa vlasti u izdvajanju novca za sufinansirano deminiranje, došlo do pojačanog angažmana komercijalnih deminerskih kompanija. Istovremeno su timovi OS BiH bili prinuđeni da u svoje redove uvedu mlađe osobe kako bi se ispoštovali NATO standardi kada je u pitanju starost pripadnika OS. Iza deminerskog tima civilne zaštite je vrlo teška sezona u kojoj tim većim dijelom bio prepolovljen zbog obolijevanja pojedinih pripadnika tima. Posebno otežavajuća okolnost je bila nemogućnost korištenja deminerske mašine za tehničku pripremu zemljišta.

U slijedećoj tabeli i grafikonu dat je procenat učešća izvođača radova u 2011. godini.

Izvođač	Broj projekata	Površina	Procenat
OS BiH	3	294.854,45	16,5
FUCZ	5	25.069,19	1,5
Ostali	37	1.439.101,16	82,0
Ukupno:	45	1.759.024,80	100%

Tabela broj 3: Učešće izvođača radova

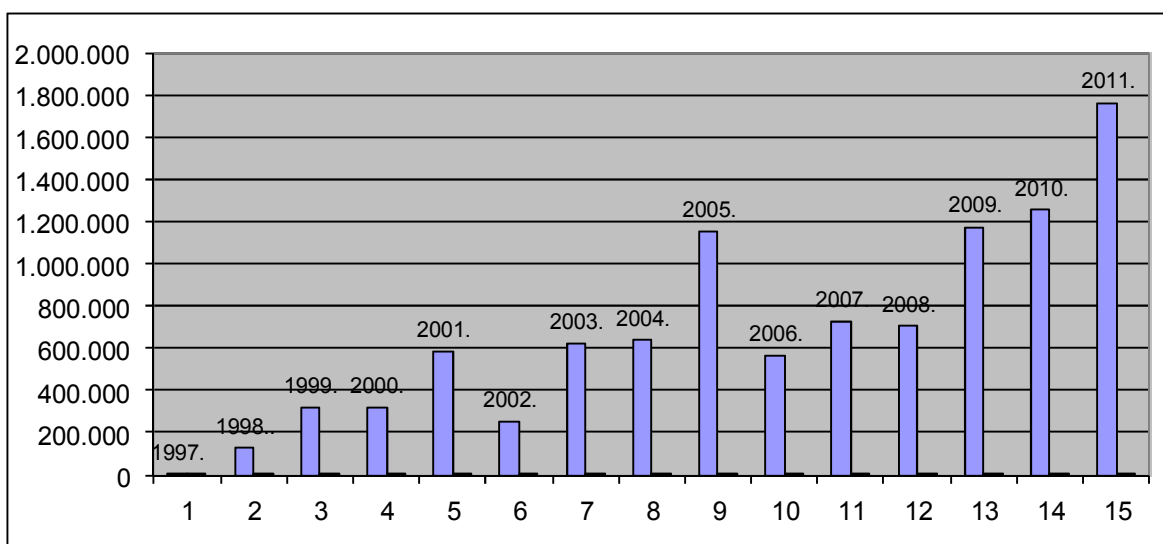
Grafikon broj 2: Učešće izvođača radova

Prema podacima iz općinskih službi civilne zaštite sa područja Tuzlanskog kantona od početka izvođenja humanitarnog deminiranja do danas deminirana je površina terena od **9.535.947,18 m²**. Ovi podaci se temelje isključivo na izdatim certifikatima o deminiranoj površini koje posjeduju predstavnici iz općina. Međutim, činjenica je da je u prošlosti deminirana nešto veća površina za koju ili nisu izdati ili nisu dostavljeni validni certifikati. Nužno je od BH MAC-a kao jedine relevantne kuće za provođenje operacija deminiranja i izdavanje važećih certifikata za obavljeni posao pokušati doći do cjelovitih podataka.

Sukladno dokumentu „Strategija protuminskog djelovanja BiH za period 2009. – 2019.” čiji je osnovni cilj do 2019. godine potpuno eliminisati sumnjive površine I i II kategorije, a III kategoriju prioriteta „eliminirati” kroz prevenciju zabrane kretanja, a uzimajući u obzir do sada deminirane površine i one koje se vode kao sumnjive može se zaključiti da je pred domaćim i stranim organima zadaća nužnog intenziviranja procesa deminiranja i aktivnijeg uključivanja svih subjekata s ciljem realiziranja obaveza iz ove Strategije.

God.	1997.	1998.	1999.	2000.	2001.	2002.	2003.	2004.
Površ.m ²	5.000	128.546	320.438	319.332	584.141	252.828	622.823	639.009
God.	2005.	2006.	2007.	2008.	2009.	2010.	2011.	2012.
Površ.m ²	1.149.706	565.447	724.254	704.654	1.173.647	1.253.835	1.759.024	-

Tabela broj 4: Pregled deminiranih površina po godinama na području TK
(Ukupno: 1997.-2011.godina – **9.535.947,18 m²**)

Grafikon boj 3: Pregled deminiranih površina po godinama na području TK

2. Obilježavanje minskih polja

Pored trajnog i polutrajnog obilježavanja sumnjivih površina u sklopu projekata koji su bili predmet izvođenja deminerskih radova, tokom ove godine, kao i ranije, svakodnevno se vrši hitno obilježavanje rizičnih površina koje su izvodili predstavnici RU BHMAC-a i uglavnom osobe iz struktura civilne zaštite. Kao najznačajniji i najveći projekat koji je realiziran na obilježavanju minskih polja je projekt, na području općine Gradačac. Naime, postavljanje trajnih upozoravajućih znakova obavljeno je u MZ jasenica, na 3 lokacije (123 znaka). Također, postavljeno je i 6 billboard plakata. Na kraju realizacije ovoga projekta obavljeno je predavanje za rizične grupe (školska djeca, lovci, ribolovci i poljoprivrednici), na temu „Uzoravanje na opasnost od mina“. Sveukupne radove na ovom zadatku obavili su predstavnici kompanije „Posavina bez mina“.

3. Uništavanje neeksplozivnih ubojitih sredstava

Tokom 2011. godine pripadnici „A” tima civilne zaštite, kao jedine organizirane grupe osposobljene i opremljene za izvođenje poslova preuzimanja, prevoženja, privremenog skladištenja i uništavanja NUS-a, neutralisali su sljedeće vrste i količine:

Naziv sredstva	Jedin mjere	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Ukupno:
Munic. manjeg kalibr	kom	2.269	705	435	810	173	993	583	425	1.655	1.538	9.586
Municija većeg kalibra	kom	10	33	16	2	2	22	5	8	3	124	225
Ručne bombe - razne	kom	68	53	20	71	19	89	66	22	41	51	500
Projektili - razni	kom	20	18	8	105	6	11	7	6	11	9	201
Pješadijske mine	kom	6	7	13	11	10	1	12	8	27	9	104
Tenkovske mine	kom	2	2	1	8	0	0	9	0	1	0	23
Tromblonske mine	kom	18	17	5	8	5	34	11	11	9	34	152
"Osa", "Zolja", "Munja"	kom	6	1	3	0	0	0	2	0	2	0	14
Upaljači – razni	kom	0	0	0	0	9	9	1	5	7	0	31
Kasetne avio bombe	kom	0	0	7	0	0	0	0	0	0	0	7
Ostalo (okviri, kapisle)	kom	18	6	1	28	2	2	21	25	7	44	154
Trotil.meci 100,200,500	kom	11	0	1	0	0	3	2	0	3	0	20
UKUPNO	kom	2.428	842	510	1.043	226	1.164	719	510	1.766	1.809	11.017

Tabela broj 5: Pregled uništenog NUS-a po vrsti i količini

Naziv sredstva	Jedinica mjere	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Ukupno:
Eksplozivi – razni	kg	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0	0	0,5	0	5,8	6,3
Pirotehnička sreds.petarde	kom.	25.863	36.000	10.000	0,0	0,0	0	0	0	0	11.899	83.762

Tabela broj 6: Pregled uništenog eksploziva i PTS-a po količini

4. Stradanje osoba od zaostalih mina i minskoeksplozivnih sredstava

Prema zvaničnim podacima BHMACH-a, u periodu od 1996. do 2011. godine, u BiH je od mina stradalo 1.670 stanovnika. Tokom 2011. godine, i pored svih preduzetih mjera upozoravanja na minsku opasnost dogodilo se 10 minskih nesreća, u kojima su stradali civili (6 osoba je smrtno stradala, a 12 osoba je povrijeđeno).

U 3 deminerske nesreće od kojih se jedna desila na području općine Gradačac, 2 deminera su smrtno stradala, a 2 su ranjena. Do sada je u BiH stradalo 108 deminera, od čega 43 smrtno.

Sve civilne nesreće desile su se u obilježenim područjima, te da su najčešći razlozi koji dovode do nesreća, nepoštivanje minskih upozorenja i svjestan ulazak u sumnjiva područja zbog lova ili sječe šume.

Prema podacima sa kojima raspolaže Kantonalna uprava civilne zaštite Tuzla, od potpisivanja Dejtonskog sporazuma, do kraja 2011.godine, dogodilo se preko 200 minskih nesreća, na području svih općina Tuzlanskog kantona, u kojima je smrtno stradalo 116, a teže i lakše ranjena 132 osoba.

III ZAKLJUČCI

- 1. Iako smo svjedoci teške ekonomske situacije ostvareni rezultat na polju deminiranja u 2011. godini predstavlja rekordnu vrijednost od početka izvođenja humanitarnog deminiranja na području Tuzlanskog kantona.**
- 2. Potpisani Ugovori o sufinansiranom deminiranju za 2011. godinu predstavljali su dobru osnovu za ostvarenje dobrih rezultata i u potpunosti opravdavaju ovakav način pristupa problemu mina. Ujedno stvaraju obavezu da se u budžetima Kantona i općina planiraju sredstva za isti scenarij u narednim godinama. Zahvaljujući ovakvim ugovorima došlo je do obnavljanja interesa donatora iz međunarodne zajednice za rješavanje problema mina na području Tuzlanskog kantona.**
- 3. Podatak da se na području Tuzlanskog kantona još uvijek kao sumnjiva površina vodi više od 90 milona metara kvadratnih, a do sada je deminirana površina od 9.536.947,18 m² opominje i nameće potrebu intenzivnijeg provođenja operacija deminiranja na prostoru TK.**

DIREKTOR

Mr. sci. Zdenko Tadić